

Dru M. Laginji.

Na žalim ovim te naš Jadran pláče
i ovo doba vali ljuči biju,
na králim, stono guse magle kriju,
na ravnim, kuda ponarasle dráte
te zemlju tvrdú tlače i još jače,
a sunca traci slabí su da zgriju,
ko da i oni, ko njegda, ne siju,
tu pozdravljam Te, Istarski práve.

Al arce zdravo stono tamo bilo
i grijale ga Troje tárke rieci,
neskrnuto je, i nije sagujo.

Pod lugom topilm uviék vrúće stoji,
do dana boljih, trublja dok zajeci:
U narod na rad — a tog' se ne boji.

Split, septembra 1913.

Gjuro Palavrić.

Pogled po Primorju. Puljsko-Rodinski kof.

† Andrija Turak. U utorak na večer udaren od kapi presinuo je ovđe naš ugledni rodoljub, pogodnik i tigrac Andrija Turak u 45 godini. Pokojnik nastao je u Puli od 18 godina, stekao je i u protivničkom taboru dobar gospodar i sverstanje u u našim krajevima učinio je sveobče poštovanje i kao rodoljub i pametan gospodar te bio vrlo uvažen i kao takav bio dugi niz godina odbernik i predpredsednik Istarske Poslovne skupštine u Puli. Pokojnik, nešto ranije pvraka dr. Laginje, redjen je u Klanu te se posvetio učiteljskom stanju i kao takav marljivo djelovanje više godina u Alturi kraj Pule. Naučivši učitelju svetu nastanu te u Puli i posvetio trgovini, kojom je svojim marljivoću i triestom gospodarevanjem stekao nešto imetak.

Nagla smrt Andrije Turka, koji je bio sve do zadnjeg časa zdrav, krepak i jedar, pobudila je u Puli sveobče iznenadjenje i zaščiti; juče u jutro svr se poslavljama snabdevajući propitkivali je u istinitu ta žalostnu vise.

Sproved pokojnika bili će danas u 5. po p. is kuće žalosti, ulica Operal (Sijana) u sredini crkvi, a odatle na skupno groblje.

Ostatčenoj udovici i djeci te ujaku mu drugu Laginji nešto najekstenje zaustavio a malom pokojniku: Vječna pamjat!

Pozvano je porečko-puljskih biskupa obavljeno je u nedjelju u drevnoj bazičici sv. Jurja u Trstu vrlo arđanskom načinom. Sveti čin obavio je nad nezvaničnim biskupom prav. g. dr. T. Pedroni-om gorički knez-nadbiskup preuz. g. dr. Fr. Šedje u prisustvu trdansko-koperškog biskupa prav. g. dr. A. Karšina, krčkog biskupa prav. g. dr. A. Mahade i ljubljanskog kneza-biskupa prav. g. dr. A. Jeglića. Svetčanom obredu prisustvovali su poglavari crkvenih, svjetovnih i vojnih oblasti te c. k. zamjenstvovali te čine. Prisustvo biskupa i nekotri članovi porečko-puljskog te krčkog i pištančkog kapitela. Prestrana crkva bježala duboko puna poželjog i značajnog občinstva. Obdičen Poreč nastupao je obč. nastupnik barun Jarak Polosini. Posle povređenja podišao je novi biskup sv. biagorije i primao čestitku.

Okolo jednog sata zakupile se posvetačni u poslovnoj dvorani velike Dreherove restoranice kod svetog objeda, te ga je povrćenica deset priredila novi biskup.

Zahtijeo je bes drojne, što je novi biskup izrekao prvu zakvalu-zárvicu sv. Oton i Njeg. Važdanstvo u talijanskom jeziku, deset na njemu zaščitni certifikat zamjenstvovali i Slovenski nadbiskup gorički u talijanskom jeziku!

Koncert otvorio pjevač državna u Puli. U nedjelju, deset s. t. m. na večer priredio nam je u dvorani Nared. Desna

.Slovensko pjevačko društvo u Puli* svoj prvi koncerat. Velika dvorana Narodnog Doma bila je prepuna rodoljubnog občinstva i Slovenaca i Hrvata i Čeha, što je riedost da se toliki broj složne braće nadje na okupu. Svojim prvim nastupom osvjetljalo si je ovo mesto i bratsko društvo podpunomo svoje lice, što je privalo razdragano občinstvo jednodušnijim odustavljanjem tako da su pjevači morali ita svake točke nastupiti još jednput. Tekom izvedbe koncertirala je domaća kapela, a utrošto je živo djelovala talijanska posta, tombola i razbacivanje koriandola. Ima koncerta skoro ponosi započeo je ples, koji je animiran trajao do malih uora u jutro.

Iškreno se veselimo krasnom uspjehu

ovog novog društva kod ovog prvog nastupa, te za stalno očekujemo još više-

kovih ljeplih večeri, koje će nam razvesiliti naše rodoljubne duše i skupiti toliki broj bratskih srdača, da složno i jednostavno nastupe za našu svetu pravu i jedinstveni dom.

Pogedili smo u žive. Naš uvođeni članak u zadnjem broju o imenovanju novog predsjednika zemaljskog kulturnog vijeća za Istru, pogodio je gospodu oko gledališta zemaljskog odbora u najčuđljivijem mjestu našeg mesta, dežele kote. To je gledalo na uvođenju mještua zadnjeg broja pod naslovom „Lazni i život u vriji“ uvjaja i previja kano smija u pročepu, grizuti oko sebe sve, do deža njen otrovni jezik depire. Ali usred svih posao. Napobitne činjenice mesta se pobiti obitati talijanskim čarštarjama, koga što se neda prekriti sunce niti najvećom poseti.

Pokarci oko porečkog jasnika bacile su srem šestinom na obrazu svog streljena

dra Apolloni-a, u kojem su se utvrdili,

da je struknjači u neponovljivu do skroznoći te našu tvrdiju podstrelili neponovljivim čajnicima. Mi tvrdimo i danas i neponovljivo, mo ni jednieti o posavatom dogadjaju pa

zaplenicima nikako opisanog pregleda potoka i bujica te o raspravoru naših nastupnika sa

svakim u Livadiću. Mi se posavljeno ne

ave prieučne članove komisije i na manogebojne seljake, koji su se čudili pretežkom postupku g. Apolloni-a. Naši naveđeni su poze istinili, te ih nisu kadri obes-

kripiti svim porečkim jasnicama. Za sve naše navode imadome dokaze i svjedoci, koji

mo ni pripremili navesti na pravom mjestu i na to opusnovljenim osobama. Porečkoj svjeti bilo bi uzaludno išta dokazivati, jer njima strast zasjepljuje vid i razum.

Da je u istinu temu tako, dokazuje nam i ta činjenica, da u Poreču nisu se mogli strpliti ni osam dana, pa da čuju: nastavak ili konac naših navoda i dokaza premda smo u zadnjem: članaku kasali, da domo vred u danasnjem broju nastaviti.

Da su tokali na konac članaka — kao što bi bili morali — bili bi dosad, da smo i mi baški najveći dio krije na carke obitati zbog imenovanja neuspob.

Način, ako se Žele vratiš na našo pitanje, mi smo pripremili, da ih i nadješ pratiš i da ih po stopu putu javne i gospodarske kaščene i dokazene, da g. Apol-

lonio nije absolutno za one mjesto.

Sposom - pravom nevremenu biskupu, Zupci su žrtvili trdanskih crkava poklonile evropske hrvatske druge i novomu biskupu porečko-puljskoj biskupiji prav. g. dr.

Trifun Peđeroli-u vrlo krasan i dragocjen prsten u znak odanosti, tijekom i posvećenja. Biskup je predao prsten župi, ali stele crkve sv. Jana, prav. g. Just Battigone, prsten od svrđih drugove.

Novi biskup doboko direkt negovoru i drugocjenim darom zakvalio se je vrlo srećnac srećnem hrvatskim drugovima obedavši, da te ih ne uvijek učitati u najničiju neuspovjet.

Uspomena o Pali. Od moga doba posvetačni naš Pala raznih osmješnica. Mjedino

gledalo kamore i mjesni redje u Istri do seda su uvijek nastojali te stvari zahvaljujući

ri, što im je u većini slučajeva i uspjelo. Tako će bili i sada. U noći od pondjeljka na utorak uhapsila je ovdješnja policija 16 mladića Talijana radi stvari one bombe, što je prošlog tjedna bila podmetnuta u palati guvernera na Rici i eksplozirala. Na sreću ta bomba nije navela veće štete, do li otečenja nekoj židovu i nekoliko uređaka soba u guvernerovoj palati.

Rička policija u potragi za atentatorom, došla je na sled, da tragovi uzročenja te bombe situ čak u Pulu. Zato je i učinilo uhapsenje 16 mladića u Puli, kojima je redarstvo provelo i prometaciju u stanu. O blizini uzrocima tih uhapsenja kao što i o uspjehu premetacije, policija ne daje nikakvih podataka.

Uhapseni mladići su sinovi poznatih talijanskih staklnih obitelji u Puli a sami pak su od onih, što sačinjavaju jednom društvo „Glovine Pola“ a sada se ubrajuju u t. zv. Maxziniane.

Atentat bombom na Rici učinilo je svakako iz političkih uzroka, sa strane Talijana proti magjarskoj vlasti odnosno proti vježnomu guverneru na Rici, te sudeć po mnogim uhapsenjima, bio je zasnovan na širokoj bazi, među svim t. zv. Maxziniane i činjenicu i izvan Rike, među Talijanima i ova pole monarhije.

Talijanski listovi našeg Primorja neka i ovde posovu. Nieme u pomoći nema neko i opet pričaju državnim oblastima, kakovici su to stupovi Austrije. Prost i jednim i drugim!

Za Držbu. Na godišnjem navještenju rata Crne Gore Turkoj 8. okt. 1913. su kupili su učitelji: Ljudevit Bačić, Josip Bulović, Silvije Mihelić, Josip Rubeda, Aleksander Široka i Josip Demarin po 2 K a Grgo Zucco, sudb. dijurnik 40 para za Držbu. Ukupno K 1240.

Lošinjski kofar

Unije. Kod talijanske pukke škole u Unijama za odgoj popredila suvranula su ove godine dvije učiteljice sile na račun pokrajine. Čudimo se, kako su se školske oblasti pokazale tako skrbne za jednu školu koja ne služi za druge, nego za odnarođivanje hrvatske djece, oduzimajući njoj iz ustiju materinju hrvatsku riječ. Potekom lanske školske godine obilazio je učitelj Ručenčić mnoge hrvatske obitelji, prateći ih, da daju djevcu u talijansku školu! Toga ove godine nije učinio, jer mu sada tara glava druge briže i druge misli, a to je istraža se strane c. k. kot. poglavarske, obavljena neki dan na Unijama. Istina, gospodina R. vidi se po ultimatu pjevajući. Ne znamo, je li to znak pričinog vesela? Da pak može g. učitelj Ručenčić pokazati, kako imadevo dovoljan broj djece na unijaskoj talijanskoj pukke školi, njepe li je on ove godine primio u školu koje dva deseta djece, koja su obzirom na svoju dobu pukke škole već avrisle. Školske oblasti će dešavati to i nadješ tražiti, pa tako držati na talijanskoj pukke školi na ratun i teret pokrajine dvije nepodrobne učiteljice sile, da mode g. R. bolje razvijati svoje poznato djelovanje izvan škole.

Porečki kofar

Kotol (kod Buje). Zagrijani porečki „Unione Nazionale“ od 1. okt. br. 66, kodo da opravda propagiranje talijanaca u Kroatiji, pak se stoji i najmoćnijim dozvonom protiv nas Hrvata, samo da zaštititi talijansku kraljicu i javnost.

U primu se redatelja taj zagrijanec bacio na mato našu školu, vežeći, da se u njoj nista ne uči da „quelche canzone croata“, pak da se to bježe djece iz naše škole u talijansku. Istina je, ovo je godine upisao Mate Kosterc (tako nazvanično) svoju kćer u talijansku školu, ali ne od

zelje za naukom, kako to „U. N.“ veli, nego su tu drugi razlozi. Dotični je M. Kozlevac dugovao već više vremena stanicu svetu „Kastelirakom Društvo“, na koju svetu nije htio plaćati interesa, niti je igda došao na račun. Kad je pak društvo pozvalo na račun Kozlevca, on je poslao svoju kćer u talijansku školu, jer je valjda mislio, da će mu se dug oprostiti, ako ju salje u hrvatsku školu.

„U. N.“ veli nadalje, da se u talijanskoj školi aprobće naobrazjavaju djece, pak da tako boli sve u talijansku školu, a bjezi iz hrvatske. Da se razabere, kako sve „boli“ u talijansku školu, neka služi samo ovo: Prošle je godine imala hrvatska Družbina škola 65 djece, a ove godine, jer „bježi“ sve u talijansku fabriku, nema nego oko 80, dokle samo 16 više nego prošle godine! Po ovojne se može razabratiti kakav glas učiva hrvatska škola! Da učiva, onakav glas, kako vali „U. N.“ sigurno nebi se bilo upisalo i ove godine troje djece iz talijanske škole u hrvatsku i to: Morgan Anton, Bartulije Ivanta i Kramerster Mila. Evo, ovo je najbolji dokaz, da je hrvatska škola obilježjena! E), talijanska gospodo, piskajte samo dalje, ali znate, da smo mi gospodari u vlastitoj kući. Ne bojimo vas se, znamo, da vam je naša škola trn u oču, ali da te, svaki trati svoje, pak smo i mi tražili svoje, ali uzalud, od vas nam nije bilo pomoći, dok nam se nije naša Držba smilovala i dala nam školu, koja kako i sami vidište, njepe napredje, a nadamo se i napredješ da i probudiš narodni svjet kod naših ljudi, koji još spavaaju.

Mi ne možemo nego zahvaliti biti našoj miloj Držbi, da nas je obdarila ovakvom Matoom. Da ovati naša Držba i celobodi naš polisteni narod u ovim stranama ispod jarma talijanskih pasa: alla Manzulito, Spizzamiglio, Fragiacomo e compagnia bella.

Osim pak hvati „U. N.“ nekoga Giovanni Spizzamiglia i divi se njegovoj velikodušnosti, da je pomogao „Jadnom“ Kozlevcu u nevolji. E, neće se liga prevrati! Dobro znade on Sto Čini. On kupi jednu raju oko sebe i čini joj se dobrotvorom i celoboditeljem od Hrvata, ali neka mi samo dodje čas, znati će jednu raju izinati, kao što je činio i u našim Judinima, dok se nisu odalečili od tog „mangiacrosti“.

Livade ka Držbu. Prigodom Narodnog blagdana obratio se u Livadama za Držbu K 172, od kojih darovate: „Prjatelj naroda“ K 100, I. Nestić K 10, po K 5 Milanović Frano i Janko Nestić, Ivan Antonac 2 K po K 1 Fachin Petar, Ivan Bartoš, Josip Antonac i Darinka Letčan. Prigodom sastanka porjerenika političkog kotara Poreč (sudb. kotar Buje i Molovun) obratio se K 46; u Strabići br. 198 obratio K 3-76; u Strabići br. 103 obratio K 5-06, ukupno K 172-92, koja je svota poslana na Ravnatljivo Držbu.

Koparski kofar

Za tamburaški zbor, kojega kani osevati „Narodna Čitaonica“ u Draguću darovali su po 1 K gospoda: Miran Kajžin, Mrakovčić A., N. N., Šestan Rajko, Mate Fiego, Kazimir Rade, dr. Volarić Fran, Vladislav Kurst, Alfis Separatori, Bežlj Jerna, Ivan Vivoda, Lovre Dratić, Ivan Gregorec (blizanci) iz Baseta, Ivan Koren, Igravac, Mate Jurčić, krojač i Ivan Antić, tigravac iz Pazina.

Najljepje se zahvaljujemo u име „Narodna Čitaonica“ plemenitima darovaljima. Pomozimo i spadne uvedeni Dragut!

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Franina i Jurina

Jur. Si klijel Franino „Il Piccolo“ od tri setembra, ondi ćeš nač od tribunala od Trešta, da je nerezinski maestro de posta denuncijal gosp. dr. Metta.

Fr. Sen. i ja to čul, ma mi se pari, da se tu vratio kuha.

Jur. Da bi bil mještan, bi mu bilo boje.

Fr. Ujte, ako je i grancivo, riva se zgor vode.

Jur. Nu, da bi direcion od pošte pitala Nerezinci, koliko ljestvi rakomandiranih pernese. Mljeti va kušu . . .

Fr. Dosta, da jimi potječe skupinu, dokle odi na otvore.

Jur. Ja se ustan, da će brzo Nerezinci oti oprijet.

Fr. Če i Romano?

Jur. Pusti njega, vonima bekari skopel s bradavicama i s juži, ima tabelu, na koj piše: *Castra & 1:40.*

Fr. To će red stopas po K 1:40.

Jur. To bi bilo dobro, da bi bil skopac, ma i ovu i pruža proda pod imenom.

Fr. A de nimaju veterinarja vav Nerezinsk?

Jur. Kako ne! Fanat je veterinarji, bili se je diplomat vav. Betu i njemu riendi, a ki ju ima, neka ju drisi, do kada, to se ne nezvati.

Fr. Cuješ Jurino, Talijani rekli: Il frutto maturo casca da solo; i meni se pari, da je već zrelo.

Razne primorske pjesni

† Dr. Ivan Banjavčić. U utorak ispušto je svoju plemenitu dužu star hrvatski horac i odličan rodoljub narodni zastupnik u hrvatskom saboru dr. Ivan Banjavčić, odvjetnik u Karlovcu. Poštovanje od glave do pete, vjeran svojim pravakim nateljima od najranije mladosti do posljednjeg dana, dr. Ivan Banjavčić neustradivo je branio i svakom prilikom odvraćao nastupao za prava Hrvatske i potlačenog hrvatskog naroda. Pokojni Banjavčić osobito se kao pravi hrvatski rodoljub zanimao za nate prilike u Istri te znao zborom i tvorom podupirati našu borbu proti našim neprijateljima, a bio je točnim predstavnikom i poduprateljem našeg Hata od početka.

Daboko se klanjanju sjeni čeliči rodoljuba i odličnog otacbenika dr. Ivana Banjavčića, kličemo: Slava njegovoj uspomeni!

Državni sabor opet sastavlja. Predsjedništvo državnog sabora posjive državne zastupnike k budućoj sjednici, koja će se obdržavati u Beču dne 21. oktobra u 11 sati prije podne. Na dnevnom redu će sjednice biti slijedeći predmeti: podreba razprava o finansijalnoj reformi (automobilni porez, totalizatorski i porez na ciklade, porez na pješčana vina, novela gledi poreza na rakiju i novela k osobnoj de-hodarini).

Zar da on to kulture neseli! U preveljenom svetu vredi nacelo, da je umjetnost međunarodna (internacionalna), da se njome svatko okoristiti može, da ima svatko pravo, da ju uživa, da nije se divi, oponaša itd. itd. U tu svrhu počinje stalan uvjeti ili neka međunarodna

pravila, kojih se valja svuda jednako držati. U galerijam, muzejim itd. možeš uz stalne uvjete snimiti, preslikati ili pretiskati najveće umjetničko djelo, kao što možeš na svakom pozorištu pjevati ili predstavljati opere, opere, tragedije, drame, veseloigre itd. itd. u koliko nije od autora inače određeno, i posti si prema autorku ili njegovu zamjeniku neke obvezu izpunio.

To biva u čitavom svetu, samo nebita medju potomcima dvjestišestogodišnje talijanske kulture u našim stranama. Evo dokaza.

Slovensko dramatsko društvo u Trstu bijelo je dati u kazalištu u Narodnom Domu operu „Metuljček“ slavnog talijanskog skladatelja Puccini-a. Uprava kazališta obratila se na skladateljevog zastupnika u Italiji molbom, da njoj dozvoli davati rečenu operu. Stalno da će njoj dozvola ističi, učinila je sve potrebne korake i većlike troškove za što bolju provedbu opere, koja se imala pjevati u nedjelju. Za taju dozvolu je u čitavom svetu stanovačta odsteta autorku, koju bi bila i slovensko kazalište platio. Znati valja, da se je to operu pjevalo u hrvatskom jeziku u Zagrebu, u slovenskom Ljubljani, u češkom, poljskom jeziku itd.

Uprava slovenskog kazališta nije dale mogla ni časak o tom podvojiti, da bi joj se bilo moglo s koja strane pjevanje rečene opere zaprijetiti. Pa ipak se je učinilo godilo ono, čemu se nije ni u snu nadati mogla i što se ne događa nigdje u prosvjetljenom svetu.

Uprava slovenskog kazališta primila je naime u subotu, dan prije predstave na zastupnika talijanskog autora u Trstu, pismenu obraznicu, kojom joj se javila, da se u Trstu ne može pjevati rečenu operu u drugom jeziku, do li u talijanskom.

Svato si može lako pomisliti u kakvu je došla neprilika uprava rečenog kazališta. Sve je pripravno za operu, rasasani poslovni, učinjeni veliki troškovi, sve očekuje napeto, da cuje krasnu operu i u slovenskom jeziku — a kad tamo dodje u zadnji čip zabrana — i to takova zabrana, da je takovo jedino talijanska kamorra u Trstu izmislila mogla. Nema bo dojbe, da je ta kamorra uplivala na skladateljevog zastupnika, da je radio t. j. da je moral izdati gornju zabranu. Takova šta ne događa se — kako rečemo nigrje u svetu. To je izum naših za nešto susjeda. Ovo je povlastica onih kamoratskih krugova, koji bi nas narod u Primorju htjeli milom ili silom odnarođiti, moralno i materijalno uništiti. Trčanska kamorra je matica za kamorou u Istri i na Gorickoj. Od nje iz nje dolazi svako zlo za naš narod. Ona hoće da unosi medju druge narode pravštiju i slobodu, a kad tamo je baš ona nositeljica turske i tiranstva. Ovaj čin trčanske kamorre, koja se za porugu nasiljuje liberalizmom, koga nam jevoj i obito, što bi se dogodilo našem narodu, kad bi kojom nezadovoljstvom spao pod pandje ovih ljudskih pogoda. Ova kamorra imade svoje podržnike u Istri i u Gorickoj. Kad nas u Istri iz nje glavne eridite u Puli, Poreču, Piranu, Kopru itd. Oni u Poreču nose zastave, na kojih je napišeno krvavim slovima: smrt u Istri svima, što nije talijansko! I te da su kulturoveci?

In Narodna Zajednica na Istru. U četvrtak, dne 2. o. m. obdržavala se je u općinskom vijećnicu u Voloskom XVII. redovita mjeseca sjednica Centralnog odbora N. Z. z. I., kojoj je prisustvovao 16 odbornika. Iz tajnikova izvještaja o društvenom djelovanju kroz mješec rujan 71. došlo je odpremilo ih se 70. Poslovni je odbor obdržavao svakog četvrtka svoje odborsko sjelo. Narodna Zajednica na

Istru imade sada 10 svojih podružnica i to: u Voloskom-Opatiji, Vepriću, Lovranu, Matuljima, Rukavcu, Kastvu, Zametu, Labinu, Malom Losinju i Spodnjim Škofjama. Ova posljednja se je uredila u mjesecu rujnu. Povredjena su još pravila za podružnice: u Klanj, Šredicima i Cresu, a nije bilo moguće konstituirati ih radi mješenih prilika. Društvo imade do sada 42 svoja povjerenika u raznim mjestima Istre.

U društvenoj se je pisarni nastojalo u ovo zadnje doba nesto bolje i solidnije urediti naše poslovanje u namještanju naučnika u obrt i trgovinu u kašto u opće pitanje namještanja naših ljudi u razne uredi i druge poslove. U kaštu pogledu uredilo se je posebne tiskalice i knjige po uzoru likovog „Društva za namještanje naučnika u Zagrebu“. Tu granu našeg poslovanja preuzeo je kvalitetnije na sebe naš odbornik g. Matetić Matetić. Imade sada oko 15 prijava na naučnike a dvojicu smo i protlog mjeseca namještili u posao, pa držimo, da će ova grana našega poslovanja biti jednom od najvažnijih i najkorisnijih za naš narod u Istri. — (slijedi). —

Na željeznicu Pula-Divača. Predohro je već poznato, da slavno c. k. ravnateljstvo držav. željeznicu u Trstu vrlo teško ili bolje nikako ne rješava opravdane tuže, zahtjeve i žalje našeg naroda. Premda su i naši zastupnici znali programe u saboru o nekojim stvarima što se odnose u kod istar. Željezničkih pruga na Metu i nepravdu našeg naroda, all to ravnateljstvo ostalo je i nadalje tvrdio i grubo.

Radi vlastitog interesa moralo bi to ravnateljstvo promijeniti natpis na spomenutoj pruzi, jer je ironija i ludo, da se n. pr. na pasinskoj staciji koči natpis „Mitterburg-Pisino“, kada prvo njemačko име ne upotrijedjava nitko, dok hrvatskoga imena „Pazin“ nemu ni traža. Znamo željezjava, da je mnogo putnika zavarovali natpis, te su misili, da se ne nalaze na pasinskoj stanici, već na kojoj drugoj. Prosljedi li se rođnjom po ovoj pruzi, to se samo što željezna imena: Pisino, Rovinj itd., kao da se nalaze u kakvoj Kalabriji, dok u samim kolima vlaka cuju hrvatski razgovor medju putnicima. S druge strane je valja i slavnom ravnateljstvu poznato, da su avio zastave na spomenutoj pruzi obitavana po našem narodu, te se na taj način ne samo krije s 19. dr. temelj. zakona, već se Umesku sprudicu čini sa imenima našeg naroda.

Ne samo da se slav. ravnat. zapostavlja naš jezik gdjegod to može, nego danas moramo i u priču iznijeti, da kod nekih vlakova nema ni dovoljnih kola, te se naš narod trpe u kola kao marve ne gledaju je li već mjesto ili nije. Mislimo — bez daljnog dokazivanja — da kad čovjek plati vozu karu, ima pravo i na sjedalo, te valjda ne phali sa stajanje.

Cudno nam je, da se to vrlo često događa i kod brzovlaka Pula-Divača. Kada je već vlak u Puli napunjen, kako se onda može odrediti, da kreće vlak bez da se prikope norih kola! Pisac se ovih redaka dogodio nekoliko puta, da se je morao stojeći voditi, a za vjerodostojnost ovih tvrdaja mogu podužiti i drugi putnici, koji su to dodijeljili. A znade se dogoditi i to, da se je dogodilo pred nekoliko dana, da su u kola za priljagu strpljivo sedjake, posto su druga kola bila već prenatrpani!

Molimo, da to slavno ravnateljstvo, kad već neće da znade za naš jezik, barem bi onda moralo imati više obzira na naš narod, kada još posti blagajne. I naši nastupnici i optice bi morali česte nastupati, da se jednom promijeni ovo nepravde stanje.

Gospodarski viestnik.

Izložba veća u Bočkoj delini. Kmetijske podružnice Trnovo, Prem, Košana i Vremje u susjednoj nam Kranjskoj približile su pod vodstvom Vremskog župnika velet. gosp. Martina Škrjanc, koji imade za poljodjelski napredak uopće a za gnaj voćarstva svoje župe i okolice napose velike zasluge, u Bitnju blizu stacije Kilovče i zložbu voća.

Izložbu otvorile spomenuti vredni gosp. župnik kao predsjednik izložbenog odbora u nedjelju dne 6. o. m. iz av. mle, koja se obdržavala pod milim nebom, na svezan način te u prisutstvu gg. drž. i zem. zastupnika komercijalnog savjetnika Povšeta, zemaljskog odbornika i drž. zastupnika grofa Barbo, više poljodjelskih stručnjaka iz Kranjske i Primorskog i mnogo brojnih drugog putniva iz blizine i dalebine, na svečani način. Opodne bijate u golesti klobatar banket, na kojem izvedene osobito gosp. župnik Škrjanc i komercijalni savjetnik Povša krasne zdravice.

Pozive veterinarje obdržavaju na izložbi vredni voćarci stručnjaci gg. Humek iz Ljubljane i Zdolsek iz Greme vrlo zanimiva predavanja o voćarstvu. Ova dva gospodina sa g. župnikom na čelu, uređuju također i izložbu vrlo ukusno i pogodno, tako da mogu biti na nju ponositi.

Izloženo je voće upravo krasno sa lijepim bojama, tako da bi čovjek mislio, da je to Majersko ili tirolske voće.

Preporučamo našim Istranima, osobito onim iz bliznjeg voloskog i podgradskog kotara, da si ogledaju ovu vrlo zanimivu izložbu, koja ostaće otvorena sve do nedjelje dne 12. o. m. Tog zadnjeg dana izložbu obdržavali će poznati voćarci stručnjaci gg. profesor Zdolsek i nadzornik Humek vrlo zanimiva predavanja o voćarstvu odnosno o razvrstljivanju zemlje. Našim ljudima može ova izložba i zate mnogo koristiti, jer će ih poučiti, kako vredi voća treba da pomnožavaju i sade za imati od voćarstva što već korist, jer vredi voća, koje se na taj izložbi preporučuju za ondašnji predjel, prikladne su većinom i za naše istarske prilike. Dakle svaki, tko može neka se potruditi buduće nedjelje na voćarsku izložbu u Bitnju, staciju Kilovče na pruni Rieka—Sv. Ivan u Kranjskoj. Tko bi si pak rado ne mogao, finog zimskog voća nabavio i na mada podnijepsto na izložbu, neka se pismeno obrati na g. predsjednika kmetijske podružnice, velet. gospodinu Martincu Škrjancu iz Vremja kod Kilovča (Kranjska).

F. Trampuz.

Steckenspferl-Littauerlich-Sabot

od Bergmann & So. Tečeske zdravice jeftinije nego bilo kada do sada od zemaljskih popri u austrijskim. Napokon i smanjeno je po cijeni.

Litauerska, Konservi i željezna vrednina za upotrebu ručne i gospodarske potrebe. Kompozicija jeftinija od 20 para do 100 para po 200 grama.

Časna u težini 100 grama, druge i posljednje.

Uz Litauersku, Bergmann & So. predstavljaju i Littauerlich-Sabot.

Uz Litauersku, Bergmann & So. predstavljaju i Littauerlich-Sabot.</p

